

M K B

**PROGRAMOK
HÍREK
KÖZLEMÉNYEK
HIRDETMÉNYEK
JELENTÉSEK
BESZÁMOLÓK
SZAKCIKKEK**

**1998
JÚLIUS-AUGUSZTUS**

**T
Á
J
É
K
O
Z
T
A
T
Ó**

Harmóniában a MATÁV-val

BARADLA MŰVÉSZETI NAPOK 1998

Július 25-én 1/2 12-kor
Pánsíp-hangverseny
Óriások-terme
Steve Taylor (Szabó)

Július 26-án 1/2 12-kor
Klarinét-hangverseny
Óriások-terme
Budapest Klarinét Quartett

Július 25-én és 26-án 15-kor
Zenekari hangverseny
Hangverseny-terem
*a Sinfonietta Hungarica zenekarát
Kesselyák Gergely vezényli*

Tájékoztató és jegyváltás:
Magyar Karszt- és Barlangkutató Társulat 1027 Bp. Fő utca 68.
Tel./Fax: 201-9493

A Baradla Galéria
(Jósvafő, Szabadság u. 3.)
a Baradla-barlang és
környékének szépségeit
mutatja be 42 képzőművész
100 alkotásán.

A jósvafői Tájház
fő- és melléképületeiben az
egykori parasztházak
berendezései, a háziipar,
helyiipar, az erdő- és
mezőgazdaság eszközei
láthatók.

MKBT Tájékoztató

Kiadja a Magyar Karszt- és Barlangkutató Társulat
1027 Budapest, Fő utca 68. Tel./Fax: 201-9493. E-mail: mkbt@mail.matav.hu

Szerkesztő: Fleck Nóra
Felelős kiadó: dr. Hevesi Attila

A Tájékoztató számára leadott cikkek, anyagok tartalmáért a szerzőik felelősek.

A Szent György-hegyi Sárkány-barlang ("Jég-barlang")

Az elnevezés kettőssége abból adódik, hogy a középkorban a helyet Sárkány-barlangnak nevezték. Úgy gondolták, hogy Sárkányölő Szent György ebben a barlangban végzett a gonosz sárkánnyal. Napjainkban a környék lakói a helyet különleges klímájáról nevezik "Jég-barlangnak".

A Styx Barlangkutató Csoport 1997-től rendelkezik az érintett területre érvényes kutatási engedéllyel. Eddig két kutatótábort tartottunk. Őszi tábor: október 17-19., tavaszi tábor: április 3-8.

A táborokban átlagosan 15 fő vett részt. Meghívott vendég: Eszterhás István. Elvégzett munkálatok: a felszíni bazaltomladékban egy 2 x 2 m-es alapterületű kutatóaknát kezdtünk el leményíteni. A tömbök kiemelését flaschenzug segítségével, elzállítását pedig egy magasban kifeszített kötélpályán oldottuk meg. A tavaszi táborban végzett aknamélyítés fagyott omladékban történt. A 0°-os huzat egyre erősödött.

Április 5.: történelmi pillanat! Sikerült bejutni a Szent György-hegy bazaltjában képződött jeges barlangba. Táborozásunk végére a barlang hossza elérte a 32 m-t, mélysége pedig a 10 m-t. (Hazai bazalt-barlangjaink sorában ez már előkelő.)

A barlang teljes terjedelmében a fagy uralkodik. Több helyen jégképződmények láthatóak. Léghőmérséklet 0° C.

Cholnoky: "Mindenesetre érdemes a dolgot alaposabban tanulmányozni, s esetleg feltárni, mert a jégbarlang a mi égövünkön igen ritka dolog, s nagyon érdemes arra, hogy világhírt szerezzünk neki".

John Szilárd, Síkos Zoltán
"Styx"

A 12. Bakonykutató Ankét

A zirci Bakonyi Természettudományi Múzeum 1998. április 24-26-án rendezte meg a nagy hagyományokra visszatekintő 12. Bakonykutató Ankétját.

A 24 előadásból 19 a múzeum fő profiljának megfelelően biológiai jellegű volt, de a korábbi hasonló összejövetelekhez viszonyítva öröndetesen növekedett a földtani, barlangtani előadások aránya. Ez utóbbiak a következők voltak:

Eszterhás István: Barlangtúra a Kanári-szigeteken

Eszterhás István: A Bakony bazaltbarlangjainak genetikája

Futó János - Schäfer István: A Csatár-hegyi-barlang üledékei

Sütőné Szentai Mária: Mikroflóra-vizsgálatok egy alsó pannoniai korú kibúvásból Felcsútról

Veress Márton: A bakonyi karszt főbb sajátosságai.

Az ankéthoz kapcsolódó kiránduláson bemutatásra kerültek a Balatonfelvidéki Nemzeti Park geológiai értékei közül a Szent György-hegy bazaltorgonái, a Sárkány-barlang új feltárása, valamint a csobánci Papsapka pszeudokarszt-képződményei.

Eszterhás István

Új zomboly az Alsó-hegyen: a Moszkító

Új kis zombolyt tárt fel a MAFC Barlangkutató Csoportja az Alsó-hegyen. A barlang feltételezett bejáratára *Elekes Balázs* (BEAC) még 1996-ban hívta fel a figyelmünket, aki az akkor éppen a Körte-zombolynál folyó bontási munkák előtt menekülve "terepbejárásra" indult. A Tektonik-zomboly többérek északi oldalában,

annak felső harmadában, a K+ túristajlezéshez közel fekvő kis berogyást kitarakítva örömmel tért vissza táborunkba, mondván a bedobott kő jónéhány métert esik szabadon, tágas járatban landolva, menjünk bontsuk ki azonnal (klasszikus történet: "Ide nézzetek fiúk, így kell barlangot kutatni" — mondta az 50-es évek elején egyszer Szepesi Zoltán mérnök). A feltételezett zombolykezdeményt megvizsgálva megállapítottuk, hogy a bejutást valóban csak néhány kő zárja el: ezek mérete azonban sajnos tonnás nagyságrendű volt. Ezek eltávolítására különböző okok miatt csak a tavalyi évben került sor, de a remélt folytatást nem sikerült megtalálni (mint ahogy a kalapácsfejet sem, amit E.B. ejtett be a 96-os kötőresi kísérletek során). Még 96—97. szilveszterén *Szente István* társaságában azt is megállapíthattuk, hogy míg az alacsonyabb szinten elhelyezkedő Tektonik-zsomboly bejáratában egyértelműen befelé irányuló légmozgás tapasztalható, addig a Moszkitós bejárata egyértelműen kifelé szelel. A 6—7 méter mély munkagödör ennek ellenére már szerepelt a 97. Lakatos-kupa programjában. Új fordulatot az első tavaszi táborunk hozott, amikor újra a Körte-zsombolynál dolgoztunk. Újra megvizsgáltuk a Moszkitós végpontját is és néhány óras bontással pár száz vödör virágföldet eltávolítva egy 7 méter mély, korróziós formák által dominált, apró huzatborsókóvekkel díszített, 3—4 méter átmérőjű, lefelé táguló aknába lyukadtunk. A végponton egy ember számára járhatatlanul szűk elcseppkövesedett hasadék található, amely két ponton is átbonthatónak tűnik.

A tavaszi tábor során a Körte-zsomboly mélysége elérte a 20 métert, a végponton jelenleg egy 3 méter hosszú kis cseppköves oldaljárat nyílt meg, ami magában rejtje a bejárat aknából oldalra való kitérés lehetőségét. A munkát itt is folytatjuk.

Nyerges Miklós

Beszámoló a Hágó Kupáról

Május 1. és 3. között a Papp Ferenc csoport rendezésében a Kossuth-barlangban lezajlott a nagymúltú Hágó Kupa.

A csapatverseny a Tohonya-forrás felett kifeszített három különféle kötélhídból álló pályával kezdődött. A barlangban agyagülep-nyalás, víz feletti és -beni rohanás, sötétben csomófelismerés, stroboszkóp, szövegtanulás, vízalatti szánkókeresés és egyéb lőtás-futás jellegű atrocitások mellett kibontakozhatott a versenyzők művészi érzéke az arckifestő állomáson.

Mivel úszni is kellett, és az eső is esett, a rendezőség úgy döntött, hogy a résztvevőket belülről is el kell áztatni. Érdekes adat: öt és fél liter pálinkát töltöttünk bele a versenyben megfáradt, kijáratnál az esőben ácsorgó barlangászokba.

Este Stibrányi Gusztó mutatta be életútjának néhány izgalmas részletét lebilincselő diáival, Frédi a spanyol versenyről vetített, láthattunk részleteket a Papp Ferenc csoport túráiból is.

A fergetes hangulatú eredményhirdetésen (hála a DU-ALP-nak) a boldog győztes csapatok óriáspalackokból spriccelő pezsgővel kergették szét a tömeget. Díjaztuk (Bródy Andor, a Vakond) a legszimpatikusabb versenyzőt, és szétmarcangolásra került a Hágó Kupa-torta.

Később egy érdekes, bár az érintettek részéről inkább sanyarú közjáték, egy maffiaháborút elindító utcai verekedés szórakoztatta a közönséget (Bódvaszilas-MAFC 1:0).

Másnap került sor az egyéni versenyre. A Kossuth-barlang előtti fűzfán állítottunk össze a barlangászattól igen elragaszkodott, Tarzan és Indiana Jones filmek akciójeleneteiből összeollózott kötélpályát. A nézők jó hangulatban figyelték a hősi harcokat, külön köszönet Függőnek az ingyencirkuszért.

Az óriási érdeklődést mutatja, hogy a húsz induló csapat mellett számos érdeklődő is megjelent.

Gratulálok a nyerteseknek, de mindenki másnak is, aki indult, sőt leginkább az utolsó helyeken végzeteknek, akik keményen végigküzdötték magukat az akadályokon, de gumipont már nem jutott nekik.

Hálás köszönet a támogatóinknak: Tengerszem Sportbolt, DU-ALP és Bródy úr, a vakond.

A végeredmény

Egyéni fiúk	idő: mp	Csapatverseny	idő: mp
1. Elekes Balázs	326,26	1. BEAC	661,0
2. Cserna Zsombor	445,60	2. Szabó József	849,7
3. Zsolyomi Zsolt	474,90	3. Susztólyomi Bt.	1059,3
4. Kunisch Péter	487,90	4. Mafcimanók	1071,8
5. Hegedűs András	493,90	5. 3+1=4	1353,6
6. Boldogh Tamás	504,10	6. GuBEAC	1388,4
7. Németh Viktor	504,80	7. Gyíkok	1454,7
8. Orosz Imre	580,00	8. Ukmukfuk	1708,1
9. Egri Csaba	620,50	9. Dualp	1823,2
10. Bubba	664,30	10. Acélcsgiga	1896,6
11. Szabó Dénes	719,30	11. Németbrikett	1911,7
12. Főző Péter	826,27	12. Prius	2371,8
13. Tóth Áron	846,00	13. Nyeletlen balta	2471,9
14. Sebők Attila	894,70	14. MLBE Vigyori	2490,3
15. Függő	906,30	15. Medve	3019,0
16. Mészáros Rezső	1004,80	16. Száguldó Anyacsavar	3710,8
17. Gonda Péter	1034,40	17. AKA	5239,7
		18. Kramó	10642,2
		19. Izé	10721,0
		20. Két férfi egy eset	10997,2
Egyéni lányok			
1. Szilágyi Nóra	551,80		
2. Susztek Andrea	769,90		
3. Gólya Barbara	793,50		
4. Mikolovics Vera	846,80		
5. Tamasi Dóra	1242,50		

A 18-20. helyezett csapatok a szabadtéri kötélpályát nem teljesítették

ALCADI '98 nemzetközi szimpózium

1998. május 25—31. között rendezték meg a szlovákiai Liptószentmiklóson (Liptovský Mikuláš) a magyar kezdeményezésre, 1992-ben Budapesten megindított, az Alpok, a Cárpatok és a Dinaridák térsége kutatástörténetével foglalkozó szimpóziumsorozat negyedik rendezvényét. Az egyre népszerűbbé váló rendezvényen 11 országból 50 résztvevő vett részt, köztük 6 magyar.

Az elhangzott 31 előadás között a magyar résztvevők az alábbiakkal szerepeltek:
Dénes György: A középkori „Munuhpest”, mai nevén „Kőlyuk”, Szlovákia első, írásban említett barlangja

Eszterhás István: Magyarországi nemkarsztos barlangokhoz kapcsolódó mondák

Hazlinszky Tamás: A barlangok elektromos világításának kezdetei

Székely Kinga: Egy népszerű múlt századi hetilap (Vasárnapi Újság) barlangismertetései

Takácsné Bolner Katalin: Barlangi ásványok és képződmények leírása a Kárpát-medencében a 20. századig

A szimpózium programját az erre az alkalomra megnyitott kiállítások (az ALCADI-szimpóziumok története, barlangi festmények, barlangok bélyegeken, Buchholtz-ok munkássága), valamint történeti jelentőségű barlangok (Deményfalvi-jégbarlang, Beniková-barlang, a lebányászott Dreveniki-jégbarlang helye, Dobsinai-jégbarlang, Jászói-barlang, Bélai-barlang, Szilicei-jégbarlang, valamint az Ochtinai-aragonit-barlang) megtekintése egészítette ki szimpóziumközi félnapos, ill. egésznapos utókirándulások keretében.

H.T.

Elnökségi és választmányi határozatok

Elnökségi ülés: 1998. május 12.

Az Elnökség meghallgatta az Ellenőrző Bizottság tájékoztatóját az Anubisz és a Naszály Barlangkutató Csoport között, a felsőpetényi bányában található nemkarsztos eredetű üregek megtekintésével kapcsolatban kialakult vita vizsgálatáról. Károly Gábor, az Ellenőrző Bizottság vezetője ismét hangoztatta, hogy a Társulat jelenlegi Alapszabálya nem teszi lehetővé az Ellenőrző Bizottság számára, feladat- és hatáskör hiányában, hogy fegyelmi vizsgálatot folytasson le. 1996-ban már született egy ehhez hasonló állásfoglalás, vagyis amennyiben a Társulat vezetősége azt kívánja, hogy legyen fegyelmi szabályozás, meg kell határozni, hogy ki az illetékes a döntés meghozatalában. Ugyanakkor egyértelműen leszögezhető, hogy fenti ügyben sem a Társulat, sem egyetlen tisztségviselője részéről nem merült fel jogsértés azzal, hogy a Tájékoztató hírt adott az eseményről.

Fentiek meghallgatása után az Elnökség úgy határozott, hogy a Tájékoztató valamennyi számának impresszumában közölni kell, hogy a leadott anyagokban megjelent információkért a szerzők felelnek.

Megjelent a környezetvédelmi és területfejlesztési miniszter 13/1998. (V. 6.) KTM rendelete a barlangok nyilvántartásáról, a barlangok látogatásának és kutatásának egyes feltételeiről, valamint a barlangok kiépítéséről.

A rendelet értelmében a barlangi túravezető, illetve barlangi kutatásvezető képzés államilag elismert, törvény által szabályozott keretek között történhet. Az e rendelet hatálybalépése előtt kiadott, és a minisztérium által hitelesített barlangi túravezetői,

illetve barlangi kutatásvezetői igazolványok jogosultjainak a rendeletben meghatározott képesítési vizsgát nem kell megismételniük, ha az e rendelet hatálybalépését követő hat hónapon belül a minisztériumtól az e rendelet szerinti igazolvány kiállítását fényképe és a korábbi igazolvány benyújtásával kérik.

Fentiek tekintetében a Társulat felvette a kapcsolatot a Természetvédelmi Hivatal Barlangtani Intézetével, s az igazolványok megújításának módjáról az érintetteket mind személyesen, mind a Tájékoztató útját értesíteni fogja. Ugyancsak, előreláthatólag ősszel, kutatásvezetői tanfolyam kerül meghirdetésre. Elnökség ezzel kapcsolatban úgy határozott, hogy a tanfolyam csak önálló keretek között (nem központi tábor és egyéb rendezvény részeként) kerülhet lebonyolításra.

Az Elnökség

- meghallgatta a Karszt és Barlang ez évben megjelenő számainak szerkesztőit a munka jelenlegi állásáról, változatlanul elfogadva azt a célt, hogy az elmaradt számok a 40. jubileumi közgyűlésre megjelenjenek;
- tudomásul vette a társulati központi tábor (részletesen lásd a Tájékoztató 1998. május—júniusi számában), valamint a Városok alatti barlangok c. nemzetközi konferencia szervezésével kapcsolatos információkat;
- tudomásul vette a főtitkár tájékoztatását a Társulat közhasznúsításával kapcsolatban tett lépésekről;
- meghallgatta az ezévi Cholnoky-pályázattal kapcsolatos tájékoztatást. E szerint a bíráló bizottság első ülésére 1998. május 18-án kerül sor, s nyár elejére valószínűleg elkészül a jelentések elbírálása;
- 54 fő tagfelvételi kérelmét elfogadta.

Választmányi ülés: 1998. május 12.

A választmány:

- tudomásul vette a központi tábor szervezésével kapcsolatos tájékoztatást;
- tudomásul vette a fent részletezett 13/1998. számú KTM rendeletből adódó tudnivalókról szóló tájékoztatást;
- jóváhagyólag tudomásul vette a Városok alatti barlangok konferencia szervezéséről, a Társulat közhasznúsításáról és a Cholnoky-pályázat értékeléséről szóló információkat;
- elfogadta és a Társulat nyilvántartott csoportjai közé felvette a Szabó József Barlangkutató Szakosztályt.

Az orvos válasza a "szerencsés barlangi balesetre"

Bevallom, amikor elolastam az MKBT tájékoztató márciusi-április számát, rögtön nem is mertem tollat fogni és válaszolni, először alaposan le kellett higgadnom. Az a cikk kimerítette az orvosi jó hír hitelrontás fogalmát, de alaposan.

Bemutakozom: dr. Riskó Ágnes vagyok, ortopéd-sebész szakorvos. A Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kórház Ortopéd-Sebészeti Osztályán dolgozom, civilben pedig a Barlangi Mentők Észak-magyarországi Egyesületénél tevékenykedem.

Szóval azon a bizonyos január 24-én én mentem mentővel Létras-tetőre, hogy segítsek valakin, akiről még azt sem tudtam, hogy fiú-e vagy lány. (Mindezt ahelyett, hogy a születésnapomat ünnepeltem volna. Mindenesetre attól a valakitől, aki írta a cikket, megkaptam érte a jutalmamat.)

Próbálok higgadtan válaszolni pontról-pontra.

Először: azt írta a cikkíró, hogy “valaki a miskolciak közül kérés nélkül riasztotta a mentőszolgálatosokat”.

Nem tudtam, hogy a segítségnyújtáshoz engedélyt kell kérni. Én úgy tudom, nekem azt tanították, hogy ez emberi kötelesség, melynek elmulasztása büntetendő cselekmény. Egyébként is szerencsétlen sérült nem volt abban a helyzetben, hogy saját maga hívja a mentőket.

Kedves cikk írheto! Ha te látsz valahol egy sérült embert, először engedélyt kérsz tőle, hogy hívd a mentőket? (Ha csak nem vagy Te magad is képzett orvos épp a megfelelő felszereléssel ellátva.)

Másodsor: azt írod, hogy “egy embernek sem jutott eszébe, hogy meleg takarót adjon, vagy segítsen levenni az átázott ruhámat.”

Kedves Szilvia! Mire én felértem a mentővel, Te épp akkor értél ki a barlangból. Így már nem tudtam érted menni, nem adhattam fájdalomcsillapítót még a barlangban, és nem alkalmazhattam megfelelő rögzítést. Így “csak” annyit tehettem, hogy besegítettem a meleg mentőbe, és a mentőtiszttel együtt levettük rólad a rögzítést szolgáló sáros törölközőt, és derékig kibontottunk a vized ruhádból. Ezek után igenis, hogy kaptál száraz, meleg takarót. Elmondtam Neked, hogy be kell vinni a Baleseti Sebészetre, és röntgenfelvételt kell készíteni a válladról, utána pedig valószínűleg rögtön kiengednek. Közben a férjem szolt a kedves társaidnak, hogy hozzák el Neked a házból a saját ruháidat, de ezt ők nem tették meg.

Akkor egy riadt, segítségre szoruló lány voltál, talán az ijedséged miatt nem fogtad fel, hogy mi is történik körülötöd.

Harmadsor: “Yorki jött utánam és hozott magával száraz ruhát, meleg teát.” Tudod, a mentőautóban pokróc van, de ruha csak egyféle: csecsemő rugdalozó, hogyha szülés történik a mentőautóban, az új kis jövevénynek is jusson ruha. Mégis, hogy képezed, legyen a mentőautóban mondjuk 36-ostól 56-os méretig ruha (külön férfi, női) és teaforraló, esetleg büfé? Mindezt a házban maradt társaid pótolhatták volna a saját száraz ruháiddal, hiszen ők jóval hamarabb értesültek a balesetedről.

Negyedsor: “Ha nem jött volna (Yorki) utánunk autóval, igazán nem tudom, hogyan jutottunk volna vissza kíséremmel, Hegedűs Andrással Létrás-tetőre.” Szabó Tamás mentésvezető, aki a Polgári Védelem autójával érkezett, megkérdezte, menjen-e a mentő után autóval, hogy a kórházi ellátás után visszahozzon Létrásra. Yorki kijelentette, hogy erre csak ő alkalmas. Mi egy kicsit ugyan aggódtunk, nehogy útközben megszendáztassák.

Ötödsor: “a miskolci barlangászok az összes holmimat kidobták a házból, majd megtiltották, hogy bárki is a pestiek közül a miskolciak helyiségében aludjon.” Először is te nem vagy pesti. Másodsor annyi lett közölve a bent tolongó részekkel, hogy aki nem itt alszik, menjen át a saját szobájába. Ez sokaknak nem tetszett. Ekkor vitték át a társaid a te holmidat is a másik szobába, bár még a nevedet sem tudták rendesen. Egyébként a “vendég szoba” is a miskolciak helyisége. Arról beszélsz, hogy olyanok közt aludhattál, akik hallottak már emberségről és önzetlen segítségadásról. Akkor miért csak az asztal alatt, a földön jutott Neked hely? És eszembe se jutott megemlíteni, hogy a férjem jött fel utánam Létrásra saját kocsival, saját benzinnel (mint sok más társunk is), hogy valahogy én is hazajussak. És azt sem akartam közhírré tenni, hogy a férjem slószáival húztak ki, melyből akkor (vagy utána a felszínen) eltűnt néhány karabiner.

Végül ugye nem haragszol, de nagyon úgy érzem, hogy "valaki" a pesti mentőszolgálatosok közül adta a szádba ezeket a szavakat. Sajnos néhány embernek szüksége van a mások pocskondiázására ahhoz, hogy a saját fontosságát hangsúlyozza.

A miskolci barlangászok sokat tesznek azért, hogy a Bükki Nemzeti Park barlangjai továbbra is látogathatók legyenek, és sokszor tartjuk a hátunkat a BNP és az Erdészet felé a mások felelőtlensége miatt.

Eddig is jóban voltunk a magyar barlangászok többségével, őket ezután is szívesen látjuk Létráson.

Végül egy szakmai tanács: keress fel egy vállspecialista sportsebészt.

Dr. Riskó Ágnes, ortopéd-sebész szakorvos

Barlangi Mentők Észak-magyarországi Egyesülete, MKBT és MLBE tagja

Karszt és Barlang Alapítvány hírei

A Karszt és Barlang Alapítvány 1998. május 25-én megtartott kuratóriumi ülésén döntött az 1998. évi pályázatokról. Az elmúlt időszakban a pályázók száma öröndetesen növekedett, bizonyára azért is, mert az előző évekhez képest nagyobb keretösszeget állt módunkban támogatási célra szétosztani. Mindezek után, talán csalódottságot jelent sokak számára, hogy nem vagy csak igen csekély összeggel kalkulálhatnak idei pályázatuk eredményeként. Mindennek oka, hogy a Karszt és Barlang elmaradt három száma december végéig megjelenik, melynek a Kuratórium mindenekelőtt előnyt kívánt biztosítani. A Karszt és Barlang a hazai barlangkutatás egyedüli és nemzetközileg is ismert periodikája, melynek megjelenése valamennyi barlangkutató érdeke.

Karszt és Barlang Alapítvány 1998. évi nyári pályázatának nyertesei	Pályázat témája	Nyert támogatás, Ft
2. Feltáró, terepi kutatások		
2/1. Ariadne Karszt- és Bgkut. Egyesület	Esztramosi kutatás	20 000,-
2/5. Gerecse Bgkut.Egyesület	Nyári kutatótábor	18 000,-
2/6. Kovács Attila - egyéni	Nagykőmázsai 2. sz. víznyelöbg. kutatása	20 000,-
2/7. Marcel Loubens Bgkut. Egyesület	Létrás-tetői kutatótábor	20 000,-
2/8. Pro Natura Karszt- és Bgkut. Egyesület	Abaligeti-barlang nyelőinek feltáró kutatása	20 000,-
2/10. Szatyor Miklós - egyéni	Mecsek hegység barlangi és odulakó denevérfaunájának kutatása	20 000,-
2/12. Plecotus Bgkut. Csoport	TIAC-pálya É-i oldali barlang feltárása	20 000,-
2/14. Vulkánszeleológiai Kollektíva	kataszterezés	20 000,-

3. Kiadvány

3/2. Karszt és Barlang Szerkesztősége	Karszt és Barlang három száma	1 000 000,-
Összesen:		1 138 000,-

Ezúton kérjük a pályázók megértését, s kívánjuk, hogy ne veszítsék el pályázati irásuk kedvüket. Ennek segítése érdekében ismét felhívjuk a figyelmet néhány lehetőségre, ahová a csoportok támogatásért fordulhatnak a közeljövőben.

Sikeres nyári kutatómunkát kívánunk mindenkinek!

F. Nagy Zsuzsanna
KBA titkár

Pályázati lehetőségek:

(Válogatás az Ökoszolgálat kínálatából)

Hirdető: Környezetvédelmi és Területfejlesztési Minisztérium (KTM). Téma: élő örökségünk pályázat a Központi Környezetvédelmi Alap közcélú kerete terhére – a természetvédelmi kultúra fejlesztése és népszerűsítése, az ökológiai szemlélet kialakítása, valamint a természetvédelemmel kapcsolatos kutatások előmozdítása, az élő természet ihlette művészeti alkotások megjelenítése. Pályázhatnak: 14-18 éves középiskolai diákok egyénileg vagy csoportosan. Részletes: dr. Pethő Ágnes, Környezetgazdálkodási Intézet Természetvédelmi Szolgálat, tel: 1/372-3647, KTM Személyügyi és Oktatási Főosztály, 1011 Budapest, Fő u. 44-50. Sansz 1998/3 41. o. Határidő: szeptember 15. (postabélyegző kelte).

Hirdető: Magyar Tudományos Akadémia. Téma: külföldi partnerekkel közös kutatási projekt természettudományi témában. Pályázhatnak: külföldi partnerrel már kapcsolatban álló intézmények, tanszékek. Részletek és űrlap: dr. Pusztai János igazgató, Nemzeti Együttműködési Irodaház, 1051 Budapest, Nádor u. 7. II. 223. tel/fax: 1/117/2575. Pályázatfigyelő 97/12/38. Határidő: szeptember 30.

Hirdető: Környezetvédelmi és Területfejlesztési Minisztérium. Téma: nem védett területek pályázat a Központi Környezetvédelmi Alap közcélú kerete terhére – a természetvédelmi oltalom alatt nem álló területek természeti értékeinek feltárása, azok védelmét szolgáló társadalmi kezdeményezések ösztönzése, tevékenységeik támogatása. Pályázhatnak helyi társadalmi szerveződések (egyesületek, tanár-diák közösségek, állampolgári csoportok, magánszemélyek stb.), önkormányzatok, oktatási, nevelési, közművelődési intézmények szakember és műkedvelő kategóriában, egyénileg, illetve csoportosan. Részletek: dr. Vajna Tamásné, KTM Természetvédelmi Hivatal, tel: 1/395-2605/125 m, fax: 175-7457, KTM Személyügyi és Oktatási Főosztály, 1011 Budapest, Fő u.44-50. Sansz 1998/3. 41. o. Határidő: október 15. (postabélyegző kelte).

Hirdető: Környezetvédelmi és Területfejlesztési Minisztérium (KTM). Téma: Környezet – Építészet – Örökség '98: a lakókörnyezet építészeti és településszerkezeti értékei történeti fejlődésének megismerése, bemutatása, a helyi védelem jelentőségének felismerése és elősegítése érdekében a Központi Környezetvédelmi Alap közcélú kerete terhére. Pályázhatnak 14—18 éves diákok egyénileg vagy csoportosan, három kategóriában. Részletek: KTM Személyügyi és Oktatási Főosztály, 1011 Budapest,

Fő u. 44-50. dr. Kovács Ervinné: Országos Műemlékvédelmi Hivatal, tel: 1/213-1912, Sansz 1998/4. 21. o. Pályázatfigyelő 98/5/33. Határidő: október 15. (postabélyegző kelte).

Folyamatos elbírálású pályázatok:

Hirdető: Mobilitás Ifjúsági Szolgálat (MISz). Téma: Fiatalok Európáért – csereprogram Európai Unió országokba a 15—25 év közötti korosztálynak. Részletek: Stark Mária, MISz, tel: 1/251/3337, fax: 251-3677, drótposta: cj7645@mail.kerszov.hu

Hirdető: National Forum Foundation (NFF). Téma: Regionális Nem Kormányzati Szervezeti Együttműködési Projekt Közép-Kelet-Európa számára. Pályázhatnak: többek között a környezetvédelem területén működő nem-kormányzati szervezetek. Részletek és jelentkezési lap: NFF, Peter A. Niebler, 1118 Budapest, Ménesi út 18. l/fax: 1185-3108, 185-0985, drótposta: nff@nff.hu; <http://www.eunet.hu/nff/index.html>; Sansz 1997/2. 25.o.

Hirdető: Ökotárs Alapítvány (ÖA), Virtuális Alapítvány. Téma: támogatási források, nemzetközi kapcsolatok zöld szervezeteknek a számítógépes világháló segítségével. Összeghatár: 5 000 USD (kb. 1 030 000 Ft). Részletek és adatlap: Farkas István, ÖA, 1117 Budapest Móricz Zs. crt. 15. l/1., 1519 Pf. 411, tel/fax:1/166-8866, 209-5624, drótposta: istvan@pship3.zpok.hu; <http://www.c3.hu/okotars>; Zöld Pók Hálózat/Pályázatok; REC Bulletin 1997 február.

Hirdető: Soros Alapítvány (SA). Téma: közösségi egészségmegőrzés támogatása. Részletek és űrlap: SA, 1024 Budapest, Bolyai u. 14. 1525 Bp. Pf. 34., tel: 1/315-0303, fax: 315-0201; Megyei Pedagógiai Intézetek; Pályázatfigyelő 97/8/8; Sansz 1997/8. 32. o.; <http://www.soros.hu>

HÍREK, HIRDETMÉNYEK, RÖVID KÖZLEMÉNYEK

Kutatótábor a Mecsekben

A Szegedi Karszt- és Barlangkutató Egyesület 1998. augusztus 15—30. között rendezi meg hagyományos nyári kutatótáborát a Nyugati-Mecsekben. A kutatások pontos helyszíne az Orfű melletti Szuadó-völgy. A tervezett program az eddig feltárt Szuadó-barlang végpontjának ácsolása, valamint egy újabb víznyelő tavasszal megkezdett feltárásának folytatása. Szállítás saját sátorban, étkezés közösen.

A szervezők minden érdeklődő, a fenti munkába bekapcsolódni kívánó kutatót szívesen fogadnak.

Szabó Ágnes

Köszönetnyilvánítás

Mint az sokunk számára ismeretes, Veszprém külterületén, a Kávás-hegyen működő kőbányában jelentős barlangrendszer nyílt meg. A Mészkö- és Dolomit Kőbányászati és Ásványfeldolgozó Rt. (8000 Székesfehérvár, Károly János u. 26.) brutális módon igyekszik e páratlan értéket elpusztítani. Ugyanakkor a hivatalok részéről – január vége óta – nem történik semmilyen érdemi intézkedés.

Ezért az ismert környezetvédőhöz, Illés Zoltánhoz fordultam. Hamarosan válaszevelet kaptam, melyben kifejtette, hogy tenni próbál a barlang megmentéséért,

és felvette a kapcsolatot az illetékesekkel.

A választási eredmények alapján a jövőben már kormányzati oldalról tud cselekedni. Esztramos tragédiájának és a természetvédelem kudarcсорozatának ismeretében erre nagy szükség lesz. Reméljük, közös törekvésünk nemsokára a tényleges megoldáshoz vezet.

Kocsis Ákos

Polgári szolgálatosok alkalmazása a Társulatban

A Társulat a Természetvédelmi Hivatal Barlangtani és Földtani Osztályával együttműködve, megteremtette a lehetőségét annak, hogy polgári szolgálatos barlangkutatókat – korlátozott számban (jelenleg 2 fő) – alkalmazzon.

Az ilyen jellegű foglalkoztatásra pályázatot kell benyújtani a Társulathoz, amely kért foglalkoztatás időtartamát, a pályázó szakmai önéletrajzát (kiemelten a barlangkutatói tevékenységével, barlangvédelemmel, barlangtérképezéssel és a számítógépes ismeretekkel kapcsolatos ismereteit) kell, hogy tartalmazza.

A pályázatokról a Társulat elnöksége dönt az igények felmerülésének sorrendjében.

Titkárság

Új autóbusszjáratot indít a VOLÁN május 24-től a hét utolsó munkanapján (péntek), valamint szabad- és munkaszüneti napokon (szombat, vasárnap) Budapest – Ózd – Aggtelek – Jósvalfő – Bódvaszilás – Tornanádaska útvonalon. Az autóbussz reggel 8,30-kor indul Budapestről és 13,05-kor ér Tornanádaskára. Visszafelé 15,45-kor indul és 20,20-kor érkezik Budapestre. Az új járat mellett továbbra is megmarad a Jósvalfőre naponta kétszer, 6,15-kor, illetve 16,00-kor, és onnan vissza 5,30-kor, ill. 15,45-kor közlekedő busz.

A Veszprémi Egyetemi Barlangkutató Egyesület tájékoztatása szerint a 6. Csatóri Barlangkutató Tábor időpontja (a korábbi évektől eltérően) július 17-26. között kerül megrendezésre. Érdeklődni lehet: Schäfer István Tel.: 20/730-256.

Új kiadványok

Megjelent *A bihari Pádis karsztvidéke* c. 1: 30 000 méretarányú térkép, mely tartalmazza a Szamosbázár, a Csodavár és a Galbina 1:5 000—1:12 000 méretarányú részlettérképeit is, a hátoldalon a hegység és túraútvonalak ismertetésével. Kapható a Titkárságon. Ára: 400 Ft.

A Veszprémi Egyetemi Barlangkutató Egyesület munkájának eredményei Veszprém, 1997. 35 oldal. A 6 szakcikket és kisebb híreket tartalmazó kiadvány a Titkárságon kapható. Ára: 200 Ft.

Nemzetközi rendezvények

Meeting "Caves in Sandstone and Granite"

1998. szeptember 3-6., Fichtel-hegység, Bayreuth, Németország

Részvételi díj: 70 DM, mely magában foglalja a részvételt, szállást saját sátorban és az ellátás egy részét.

Érdeklődés: Thomas Striebel, Am Sachsenberg 12, 95448 Bayreuth

E-mail: Thomas.Striebel@uni-bayreuth.de

Speleofotografia '98 nemzetközi részvételű fotópályázat

Rendező: Szlovák Természetvédelmi és Barlangtani Múzeum, Liptovský Mikuláš (Liptószentmiklós), Szlovákia

A fotók beküldési határideje: 1998. szeptember 15.

A beküldött anyagból összeállított kiállítás november 18-tól december 4-ig tekinthető meg a liptószentmiklói múzeumban.

Részletes információ beszerezhető a Titkárságon.

Külföldi hírek

-1610 m Mirolda-zsomboly

Crio masszívum, Samoëns, Haute Savoie, Franciaország

1998 januárjában, több mint 20 éves munka eredményeként a Mirolda-zsomboly mélysége elérte a -1610 métert. A felfedezők több csoportból álltak össze, a rendszer meglátogatásához a Rhône megye CDS Capricoles klubjával kell felvenni a kapcsolatot.

A hegy mellesleg a Jean-Bernard hegye mellett emelkedik, 2577 m magas. Az urgonien mészkő 30°-os szögben dől a völgy felé. A rendszer legfelső bejárata, a Lucien Bouclier (VF3)-barlang 2336 m magasan fekszik, a Mirolda (CD11) 1880 m-en, a vizek legnagyobb része a Giffre-völgyben lép újra a felszínre. A Criou mészkőlemez legfelső része a Jean Bernard-rendszer mélyponti vége felett fekszik, de egy vastag vízzáró réteg lehetetlenné teszi a vizek keveredését.

A barlang a nevét három barlangászról kapta, akik a Gournier-ben (Vercors) jártak szerencsétlenül: Michel Schmidt, Roland Chenevier és Daniel Trouilleux.

Az összes végponti túra csak tartós téli fagyok idején volt lehetséges, az alsó részek árvízmentes beszerelése lehetetlen! A Lucien Bouclier — Mirolda átmenőtúrárt az időszakos szifon okozta nehézségek miatt még soha nem valósították meg.

A VF3-ban van egy "Galerie Hongroise" (Magyar folyosó). Ki járt ott?

A felfedezés fontosabb dátumai:

1972. CD11 -127 m és VF3 -40 m felfedezése.

1980-81. CD11 kutatása, a barlang nagyobb részét ekkor tárták fel, -1100 m.

1987-88. a kutatás folytatása -1143 m.

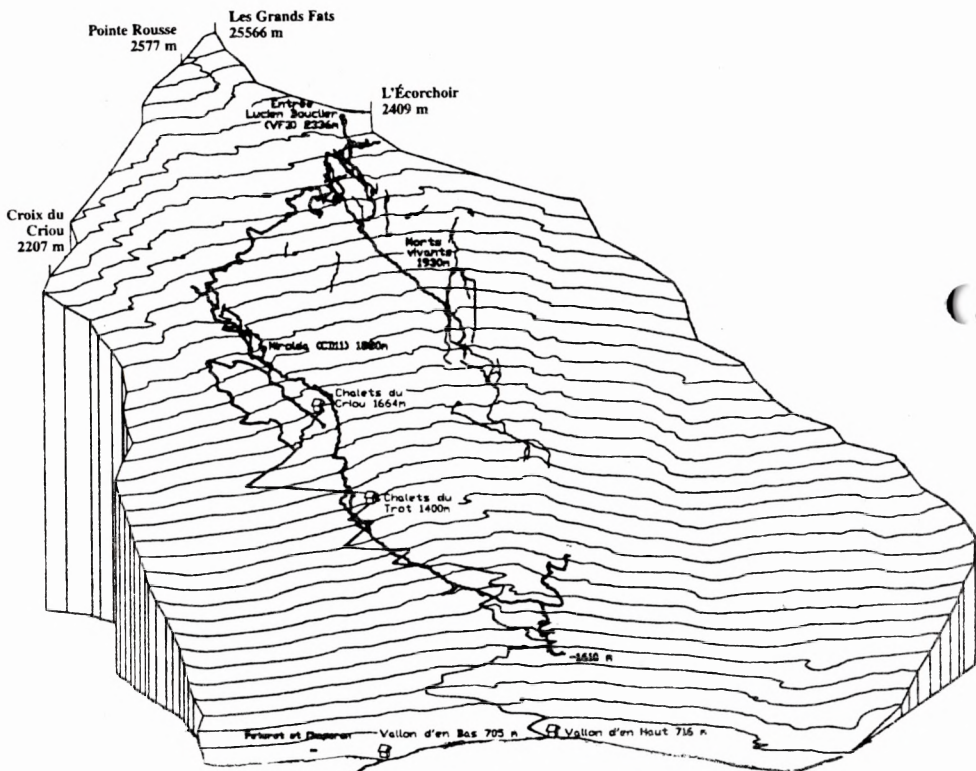
1992. VF3 és CD11 összeköttetése, teljes mélység -1436 m.

1994. F126 új bejárat.

1998. a rendszer mélypontjának kutatása során a teljes mélység -1610 métert ér el.

A végpont kutatása január 14-19-én. A végponti szifon átúszása után több akna és hosszabb járat bejárása során az egyik ágba egy szifonnál, a másik ágba kalapácstörés miatt egy akna tetején fordultak vissza, 8 órát a szifon mögött, és 103 órát a föld alatt töltve. A felmérések kiértékelése után derült csak ki a mélységi rekord.

A kutatócsoportok: Clubs Cavernicoles, Ursud, Aven, SC de Lyon, Thonon Tauping club, SC du Chablais. A kutatást ma is folytatják a barlangban és a felszínen. A völgyben sajnos az egyik forrásbarlangban (Péteret-bg.) egy -50 szifon állja el az utat, a másikban (Chaperon-bg.) egy szűk és sáros szifon, ami hasonló mélységeket ígér. Az erdős részen most nagy iramú bejárásokat tartanak egy esetleges lejjebb lévő barlang felfedezése reményében, és a felső karsztfennsíkonnáljabb bejáratok után kutatnak. Vízfestéssel más barlangok összeköttetését is kimutatták a rendszerrel. A

Spelunca 1998. április

barlang végponti részében növényi maradékokat, kicsírázott magokat találtak, ami felszínnel való közvetlen összeköttetésre utal.

A barlang vázlatos leírása (franciául) és térképvázlatok megtalálhatók a Spelunca N. 69. 1998. áprilisi számában.

*

A Berger-zsombolyban -1000 méteren egy fentről érkező újabb jelentős mellékágot tártak fel 1997 nyarán, neve Rivière Ecumante.

*

A TSA céget megvette a Petzl, de az sem a felszerelés ellátásban, sem a boltban nem okoz változást. Megjelent a legújabb 1998-as EXPÉ katalógus számos újdonsággal.

Expé interneten: <http://www.exp.net>

Felszerelés, katalógus rendelés: expe.sa@wanadoo.fr

Limagne Marek Edit

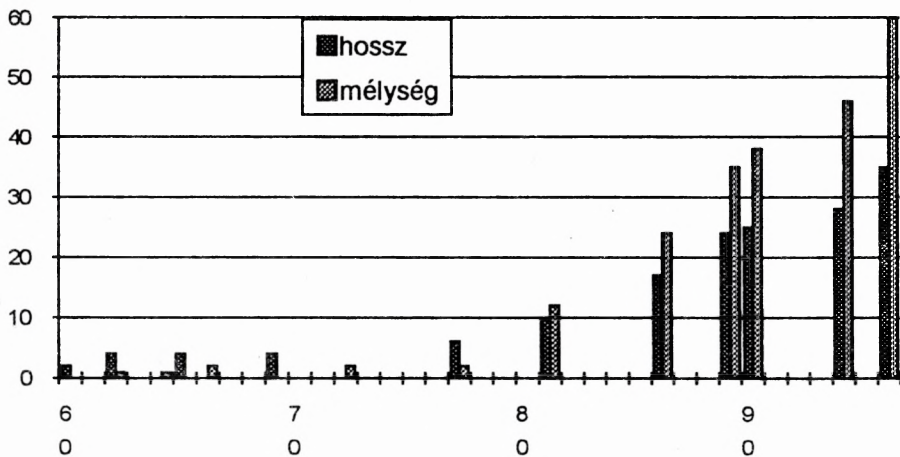
Néhány szó a leghosszabb és legmélyebb barlangokról

Az idősebbek még biztosan emlékeznek rá, hogy néhány évtizeddel ezelőtt a Baradla-barlang akkori 20 km körüli hosszával a világ leghosszabb barlangjainak listáján még viszonylag előkelő helyen állt. Ma már a bővebb listákon sem szerepel.

A világ barlangjainak megismerése – mind darabszámban, mind hosszban és mélységben – az utóbbi 15–20 évben lendült fel hatalmas léptekkel. Több összetevője van ennek, ezek között elsődleges szerepe van a technikai eszközök, módszerek (kiemelten a kötél- és bűvártechnika) fejlődésének, valamint a felszínen található "fehér foltok" eltűnésének.

Az alábbi grafikon még – a nem rendszeres időközönként megjelenő és fellelhető statisztikák okozta foghíjassága ellenére is – jól szemlélteti a fenti trendet. 1960–75 között gyakorlatilag semmilyen változás nem történt, a 70-es évek második felétől viszont megindult a fejlődés, és napjainkig egyre emelkedő ütemben nő – elsősorban a mély – barlangok száma. (Az a tény, hogy a vizsgált időszak elején még nagyobb volt a hosszú barlangok száma, mint a mélyeké, s hogy mára már a mély barlangok száma közel kétszerese a leghosszabbakénak, szintén a technikai fejlődés szerepét igazolja.)

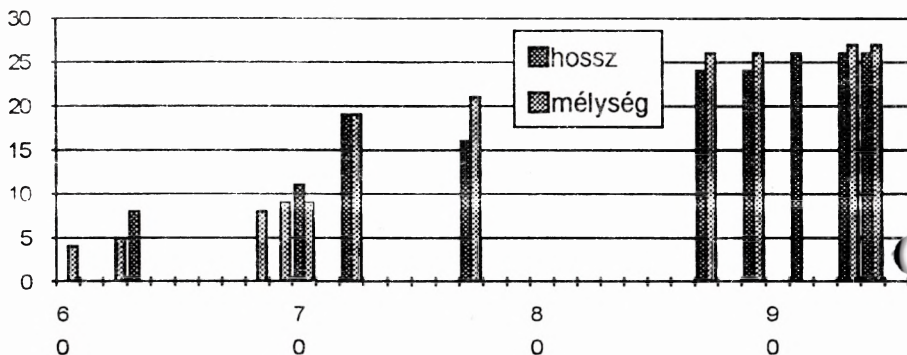
A világ 50 km-nél hosszabb és 1000 m-nél mélyebb barlangjai számának alakulása 1960-1996. között

Ha megnézzük saját házunk táját, s megszerkesztjük – csak alacsonyabb km és m-értékekkel – ugyanezen grafikont, sajnos sokkal szomorúbb képet kapunk. Ennek elsődleges oka a természeti adottságainkban keresendő.

A világ leghosszabb barlangjainak száma az utóbbi 20 év alatt közel 6-szorosára, a legmélyebbeké 30-szorosára növekedett. Ugyanakkor hazánkban ez az érték a leg-

**Magyarország 1 km-nél hosszabb és 100 m-nél mélyebb barlangjai
számának alakulása 1960-1994. között**

hosszabb barlangoknál mindössze valamivel több mint másfélszerest, a legmélyebbeknél 1,3-szorost ért el.

A világ leg-barlangjainak emelkedő és töretlen növekedése nyilvánvalóan egyszer le fog lassulni. De hogy ez mikor következik majd be, nehéz lenne megjósolni.

Hazslinszky Tamás

Folyóiratfigyelő

- Venezuela barlangi ásványai: Összefoglaló - Franco Urbani**

(furbani@reacciu.n.ve)

Az írás felsorolásszerűen összefoglalja Venezuela barlangi ásványait és azok lelőhelyeit, röviden kitérve az előfordulás gyakoriságára és a lehetséges eredetükre. Mint minden más karbonátos kőzetekben keletkezett barlangban: a kalcit, a gipsz és az aragonit itt is a leggyakoribb ásványok. A kvarcitban keletkezett barlangokban az opál fordul elő legtöbbször. Az alábbi ásványcsoportok tagjai szerepelnek az összefoglalóban: karbonátok (6 fajta), halidok (1), nitrátok (1), oxidok-hidroxidok (5), foszfátok (12), szilikátok (5), szulfátok (7), arsenátok (1) és szerves ásványok (1). Az összes ásványfajta keletkezését normális környezeti hőmérséklet és nyomás mellett lehet elképzelni, a változatosságot elsősorban a rendelkezésre álló kémiai komponensek befolyásolják.

(Boletín de la Sociedad Venezolana de Espeleología 1996 december - angol nyelven)

- A Wimsener Höhle keletkezése - Torsten Clemens & Claudia Müller**

A *Wimsener Höhle* a *Swäbische Alb* (Németország) területén *Zwiefalten*-től északra helyezkedik el. Az írás a barlang részletes felmérése és vizeinek kémiai összetételének megvizsgálása során nyert ismeretek és az abból levont következtetések összegzése. A barlang alaprajzát felhasználva a tektonikai irányítottság szerepét elemzik, míg a hosszmetsetek a barlang fejlődésének három freatikus stádiumára derítenek fényt. A barlangi vizek elemzése alapján a barlangban a lepusztulás sebes-

sége 4,7 cm/1000 évnek adódik, amely jelentősen magasabb, mint a kevésbé lakott területeken tapasztalható.

(*Mitteilungen - München 1997 (3) 64-69 - német nyelven*)

• **A kőfejtők barlangja: Magharet El Kassarat - Fadi Nader**

A fordulatos történet egy *Beirut*-tól (Libanon) északra található néhány kilométeres barlang hányattatott sorsát meséli el. A barlangot a hatvanas évek elején kőbányászás során lelték meg, a *Spéléo-Club du Liban* tárta fel és térképezte közel 3 kilométeres hosszban. A jelentős méretű patakos ág komoly folytatást ígért, hiszen a vízfestések tanúsága szerint a barlang forrása 30 kilométerre a tengerparton található. A hetvenes évek elején azonban az instabil politikai helyzetet kihasználva a bányászok buldózerei eltüntették a barlang bejáratát és folytatták a hegy rombolását.

A csoda, amire senki nem számított, 28 évvel később következett be: a *Spéléo-Club du Liban* egyik fiatal tagja, M. Majdalani, aki sohasem láthatta az elveszett barlangot, olyan állásba került, ahol befolyását kihasználva sikerült elérni, hogy a barlang újrafelderítése államilag támogatott célfeladattá váljon. Geofizikai módszerekkel és kutatófúrásokkal jelölték ki az új bejárat helyét, ahol egy 24 méter mély 70 cm átmérőjű lyukat fúrtak, amelyen keresztül 1997 januárjában végül újra elérték a barlang korábban ismert járatait.

(*INTERNATIONAL CAVING 1997 (21) 3-7 - angol nyelven*)

Új ezres barlangok 1997 nyarán

Törökország

A Bogazici University Speleological Society (BUMAK - Isztambul) folytatta a Cukurpinar régiójában a barlangok további feltárását és az **Evren Gunay** víznyelőjében 1377 méteres mélységet értek el. Ezzel a barlang Törökország legmélyebb barlangjának számít, de Ázsiát tekintve is az előkelő 3. helyet foglalja el. A nehézségekre jellemző, hogy a barlang feltárása során a kutatók nem egyszer egyfolytában 9 napot is a föld alatt töltöttek. A barlangot az 1377 méteres mélységig mérték fel, de a továbbhaladás útját nem zárja el semmi. A folytatást 1998 nyarán tervezik.

(*INTERNATIONAL CAVER 1997(21) p.43*)

Görögország

Augusztus során egy francia csoport (G.S. Catamaran de Montbéliard) feltárta Görögország immáron legmélyebb barlangját. A Kréta szigetén elhelyezkedő Levkaori masszívumban található **Gorgothakas**-barlang munkájuk eredményeképpen elérte az 1000 méteres mélységet. A további feltárásokat az idő és a felszerelés hiánya akadályozta meg.

(*INTERNATIONAL CAVER 1997(21) p.41*)

Spanyolország

Az Interclub Espeleo Valenciano folytatta a **Torca del Cerro** (Picos De Europa, Macizo Central) feltárását. A 96-os expedíció során 925 méter mélységig feltárt aknabarlang szelvényei a végponti zónában a felsőbb részekben tapasztaltakhoz képest jelentősen megnövekedtek, és az 50—120 méter mélységű aknák sorozatában 1400 méter mélységig jutottak a kutatók. Itt újabb akna jelenti a folytatást, melybe még senki nem ereszkedett le.

(*SUBTERRÁNEA 1997 (8) p.6*)

Három spanyol csoport közös munkájának eredményeképpen 1994—97 között ugyancsak a Picos de Europa központi masszívumában feltárássra került az 1019 méter mély **Torca Castil** is. Az új barlang, melynek bejárata 1980 méter magasságban nyílik, eléri a vízszintes patakos járatok szintjét, és végpontján egy szifon található. Mint a legtöbb környékbeli barlangot, ezt is a nagyméretű, mély aknák jellemzik, melyek legnagyobbika a 265 méter mély Pozu Ise Llarimares de Deva.

(SUBTERRÁNEA 1997 (8) p. 16-24)

Összeállította: Nyerges Miklós

BARLANGOK VÁROSOK ALATT

nemzetközi konferencia
Budapest, 1998. október 5-10.

A konferencia témája:

Mi a története az egyes városok alatti barlangoknak?

Miként férnek meg a barlangok a felszíni létesítményekkel, épületekkel, utakkal stb.?

Mit ártanak azok a barlangoknak és mit ártanak nekik a barlangok?

Hogyan férnek meg a barlangok a földben húzódó közművekkel, a vízzel, gázzal, csatornával, alagutakkal, stb.-vel? Mik a kölcsönhatások?

Hogyan férnek meg a barlangászok a tulajdonosokkal (felszíni és barlangi), az önkormányzatokkal, a városépítőkkel, a természetvédelmi és egyéb hatóságokkal, valamint hogyan férnek meg mindezek egymással?

Milyen természetvédelmi, műszaki, jogi, hasznosítási megoldások születtek a kölcsönös érdekek kielégítésére?

Milyen katasztrófák érték a barlangokat és a felszíni létesítményeket?

Miként kapcsolódnak a barlangok a városok életébe, idegenforgalmába?

Stb.

1998 őszén Budapesten várjuk mindazokat, akik felteszik a kérdéseket és azokat, akik válaszolnak. Barlangkutatókat, tudósokat, polgármestereket, mérnököket és jogászokat, hatósági szakértőket és mindenkit, akit a téma érdekel. *Az előadások szövegét lehetőleg angol vagy más világnyelven floppy lemezen és nyomtatott alakban kérjük elküldeni.* (Szakfordítót a szervező bizottság ajánlhat.) *Kérjük, az elő-*

adás címét és rövid kivonatát szíveskedjék legkésőbb július 15-ig megküldeni, hogy az belekerülhessen a konferencia programfüzetébe.

Program:

Október

3-4. Szombat, vasárnap: szállodafoglalás lehetséges, program nincs.

5. Hétfő: Regisztrálás egész nap a Társulat címén a MTESZ székházban. *Barlangtúrák a budapesti kiépített barlangokban.* Délután *fürdőzés a Lukács-fürdőben.* Este *ismerkedési est.*

6. Kedd: A konferencia megnyitása, *előadások.* Délután kis csoportokban *látogatás az összes lehető kiépített és ki nem épített budapesti barlangba.*

7. Szerda: *Előadások.* Délután a *Vár-barlang* megtekintése, az önkormányzatok fogadása.

8. Csütörtök: *Kirándulás Tapolcára (útközben megállás Tihanyban).* Ebéd. A helyi barlangok megtekintése (Tavas- és Kórház-barlang). Az önkormányzat és a Bakonyi Bauxitbánya Kft. fogadása, borkostolással. Visszatérés Budapestre.

9. Péntek: *Előadások.* Délután kis csoportokban *látogatás az összes lehető kiépített és ki nem épített budapesti barlangba.*

10. Szombat: R. K. szt. mise a Sziklakápolnában. *Előadások.* Délután *záróülés, utána búcsúfogadás.* A hivatalos program vége.

11. Vasárnap: *Utókirándulás indul Aggtelekre, aggteleki rövid túra a Baradla-barlangban.*

12. Hétfő: *Aggteleki hosszú túra vagy Jószafoi középtúra a Baradla-barlangban.*

13. Kedd: Visszatérés Budapestre a Bükkön és Miskolcon keresztül. Lillafüreden az *Anna- és a Szent István-barlang megtekintése,* Miskolctapolcán *fürdés a barlangfürdőben.*

A részvételi díjak: a konferencia részvételi díja tartalmazza a hivatalos programban szereplő összes eseményen való részvételt (előadások, fogadások, tapolcai kirándulás ebéddel), a kongresszus kiadványát és a „Meglepetés-csomagot”. A kísérő személyek díja nem tartalmazza a kongresszus kiadványát. A konferencia részvételi díja NEM TARTALMAZZA a szállásköltséget és a mindennapi étkezés díját (étkezést nem szervezünk!).

Részvételi díj: 15 000 Ft

Kísérő személy: 7 000 Ft

Az aggteleki kirándulás díja tartalmazza a Budapest-Aggtelek-Miskolc-Budapest autóbusz-utazás díját, a szállást, az étkezéseket és a belépődíjakat.

Az aggteleki kirándulás részvételi díja: 15 000 Ft

Részletes körlevél és jelentkezési lap beszerezhető a Titkárságon.

Magyar Karszt- és Barlangkutató Társulat
1027 Budapest, Fő utca 68.

NYOMTATVÁNY